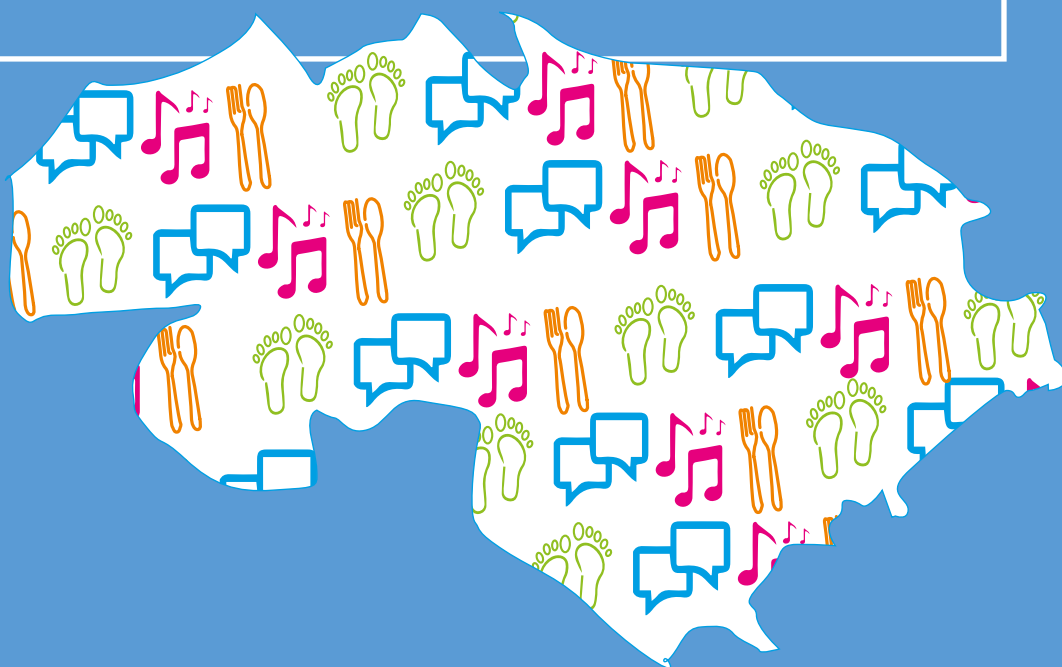


El rap de la Marina Alta

QUADERN DE TREBALL



NOM: _____

DATA: _____

El rap de la Marina Alta

QUADERN DE TREBALL



CEIP POU DE LA MUNTANYA (DÉNIA)

Curs 2019-2020: Projecte d'investigació i innovació educativa: **Marca la comarca!**

Curs 2020-2021: Projecte d'experiències educatives Rapsodes 2021: **Molinell's Rapsody** en col·laboració amb el CEIP Santa Anna d'Oliva (La Safor)

Del videoclip:

Interpreta: El Malcriat

Text: Pedrós&Pavía

Imatges: Alumnat infantil i primària

Edició: Juanjo Pavía, Olga González

Del quadern de treball:

Text i comboi:

Maria Durà

Joan Pedrós

Olivia Solbes

Sergi Mallol

Belén Pavía

Maquetació: Aramar Editores SL

1. QUÈ SOM?
2. I PER QUÈ AMB UN RAP?
3. QUI LA CANTA?
4. ABANS D'ESCOLTAR-LA...
5. ANEM ALLÀ!!!
6. RAP-PASSEM!

Xafa-la!



1. Organitzem les idees
2. Va de mates!
3. I tu, d'on eres?
4. Uns minuts per a la publicitat!
5. Llegim La Marina
6. Una de tres!

Balla-la!



1. A què juguem?
2. Para l'orella!
3. Ara va de bo!
4. Preguntem al Malcriat
5. Trau la lletra!
6. Una de tres!

Tasta-la!



1. Amb molt de gust
2. Noms i més noms
3. Peguem un mosset?
4. Si l'encerte, l'endevine!
5. Passa la pansa!
6. Una de tres!

Conta-la!



1. Conta la llegenda...
2. Elles conten molt!
3. Sembrem paraules
4. Tu també ets raper/a!
5. Arrels de futur
6. Una de tres!

7. QUÈ MÉS PODEM FER?

1. Què som? (Projecte d'investigació i innovació educativa: **Marca la comarca!**)

“**Marca la comarca**” pretén ser un projecte de descobriment dels nostres pobles, un projecte d'intercanvi d'experiències amb altres centres, amb alumnat divers, una manera de trencar amb el sedentarisme que s'observa a la nostra societat. Un impuls de les interaccions, de les comunicacions i, al cap i la fi, de fer comarca. Deixar de banda les visites o excursions exclusivament curriculars per convertir-les en experiències competencials.

“**Marca la comarca**” pretén, per tant, ser un recull d'experiències, protectora del paisatge, vehicle de cultura, estimulador del plurilingüisme, recuperador de relats, salvaguarda d'imatges, transmissor de receptes, comboianta de jocs, cançons, sabors i moltes més vivències que, dia a dia, ens fan a tots créixer com a persones.

A grans trets, el projecte està format per 4 grans blocs, interrelacionats entre ells, però també ben diferents:



Conta la comarca!: amb lectures col·lectives, visites d'autors, estudi de rondalles i llegendes, jocs del llenguatge, etc. assolim la competència lingüística. (AA)



Xafa la comarca!: bloc que aprofitem per a realitzar un aprenentatge més actiu, visitant els principals monuments i paratges del nostre territori. (CEC, CSC)



Tasta la comarca!: en el qual realitzem activitats relacionades amb els diferents sectors de producció i conequem de primera mà les principals matèries primeres autòctones. (CMCT)



Balla la comarca!: Investiguem i realitzem diferents balls, esports, cançons i jocs tradicionals. (CD, SIEE)

2. I per què amb un rap? (Projecte d'experiències educatives Rapsodes 2021: **Molinell's Rapsody**)

Aquesta cançó naix amb la finalitat de fer del procés d'ensenyament-aprenentatge un moment divertit, motivant i significatiu.

El rap aporta un espai d'identitat, d'expressió i de coneixement a les aules. És un gènere molt biogràfic, et permet reflexionar i escriure a partir de la nostra vida, les coses que ens passen, però també madurar diversos punts de vista possibles sobre el món. Gràcies al rap la xicalla i els joves porten temes nous

a l'aula i dir coses que abans no havien dit. El rap empodera l'alumnat lingüísticament, però també acadèmicament, socialment i emocionalment.

És ben cert que el rap va guanyant l'interés de les audiències generals i va adquirint estatus social, per tant, treballar amb el rap ens permet aprofitar-lo per a dinamitzar i enriquir l'educació literària, lingüística, musical i cultural.

Amb el “**Rap de la Marina**” anem a treballar sobre

sentir-te orgullós d'on venim i quines són les nostres arrels, de lluitar perquè aquestes es respecten i es mantinguen, però també d'aprendre de totes les altres cultures que tenim al voltant.

Proposar treballs a partir d'un rap esdevé un element de sorpresa a les classes, portat naturalitat a les pràctiques lingüístiques i multiculturals i és, en definitiva, un recurs on la diversitat lingüística i multicultural esdevé una realitat "normal".

El rap és una activitat atractiva per a l'alumnat, però també útil en l'àmbit curricular. Les experiències recents demostren que no només ajuda a obrir-se i compartir les nostres experiències, sinó que alhora contribueixen a fomentar l'escriptura i interessar-se per la literatura. Portar el rap a l'aula és connectar el currículum amb l'oci, les pràctiques de les lletres dominants amb l'escriptura de textos vernacles i amb totes aquelles activitats que es fan per voluntat pròpia en el temps d'esbarjo, fora de l'aula i sense docents.

El rap genera expectatives noves i això incideix en la motivació de l'alumnat, que pot renovar les actituds enquistades lligades a la producció de gèneres més canònics. Aportem així, el valor de la parla com a mode de creació i aprenentatge.

En definitiva, el rap és viu i té una força inusitada per aprendre, prendre consciència de les nostres realitats, treballar en equip i entusiasmar l'alumnat, amb música, poesia, literatura, llengua i educació crítica.

Col·laborar amb el CEIP Santa Anna d'Oliva, al projecte d'experiències educatives Rapsodes 2021 **Molinell's Rapsody** ens va servir per compartir, comparar i valorar diferents experiències educatives del nostre voltant.

Així doncs, llarga vida al rap!

3. Qui la canta? El Malcriat

"El Malcriat" és Carlos Torres "Bololo", un artista de Dénia.

Nascut en 1981, des de ben menut mostra la seva inquietud per les arts i l'esport (especialment el bàsquet).

Rapper, productor musical, i escriptor de graffitis, entén la música com una manera d'expressar el que sent, tant allò que vol denunciar com el que l'encisa.

Per això no va dubtar ni un sol moment en acceptar la proposta del CEIP Pou de la Muntanya. Considera essencial poder transmetre als més menuts els valors de la cultura del hip hop, tals com la lluita per trencar les injustícies i per aconseguir un món millor per a tots i totes.

En un any tan especial com el 2020 va traure dos discos:

"L'últim Ball", disc cantat en valencià, i **"La Marina magnètica"**, que recull diferents atmosferes musicals, tractant de plasmar l'essència de la nostra comarca. En ella es reflecteixen racons tan singulars com el Portixol, els riurats, la Punta



Negra o el barri de Baix la Mar.

Influenciat pel hip hop de la East Coast, és un pioner del rap en valencià. Composa i canta en aquesta llengua perquè -afirma- "em naix i em representa". "És la nostra llengua; en ella pense i en ella em comuniquem"

4. Abans d'escoltar-la... (Refresquem la memòria!)

Ací teniu algunes de les activitats que podem realitzar per tal d'activar els coneixements previs:

PLUJA D'IDEES

- Què sabem de la Marina Alta?
- (Quins pobles, menjars típics, cançons, monuments... coneguem)
- Quina música soleu escoltar?
- Us agrada la música rap? Quines penseu que són les característiques d'aquest tipus de música?
- Coneixeu algun grup que cante en valencià?
- Heu sentit mai un rap en valencià?



EL NOSTRE POBLE

Presentem el mapa de la comarca. **Observem. Localitzem el nostre poble. El marquem. Comentem** les principals característiques de la comarca.



LA LLETRA DE LA CANÇÓ

- **Llegim la lletra.** Resolem dubtes. Busquem el significat d'aquelles paraules que no coneguem.
- **La interpretem amb diferents tons de veu** (som un robot, una cantant d'òpera, uns rockers, amb palmades, etc.)
- **Quines paraules rimen?** Quina és la tornada?
- **T'agrada?** Per què?
- **Què canviaries/ afegiries?**



5. Anem allà!!! (Veiem el vídeo clip, tantes vegades com considerem oportú!)

- Cantem la lletra
- Quins paratges dels que has vist i sentit coneixes?
- Quins t'agradaria visitar?
- Què t'ha cridat l'atenció del vídeo-clip?

6. Rap-passem! Mans a l'obra!

A continuació et proposem una sèrie d'activitats per a repassar els principals continguts del curs. Corresponen a diferents nivells curriculars, i totes elles són adaptables.

Aquestes no responen a cap ordre en particular, podent-se realitzar aleatòriament si s'estima adient.

LA MARINA ALTA



Mapa cedit per:



Ruta	Altitud	Distància	Dificultat	Tipus
PR CV 268 PENYO ROIG MIRA	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 269 FONTS DE CENITELLA ORÇA	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 270 OSTA CAÏN	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 271 BERNIA BENEISSA	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 272 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 273 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 274 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 275 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 276 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 277 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 278 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 279 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 280 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 281 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 282 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 283 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 284 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 285 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 286 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 287 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 288 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 289 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 290 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 291 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 292 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 293 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 294 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 295 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 296 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 297 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 298 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 299 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya
PR CV 300 BARRANC DE LINTERN VALL DE LAGAR	Alt: 1.320 m	10,30 km	1	Sender de muntanya



Xafa la comarca!



1. Organitzem les idees: Llapis al mig!

A continuació us proposem una sèrie d'exercicis que realitzarem en equip.

Com els farem?

Deixarem tots els nostres llapis al mig de la taula.

Cada alumne es farà càrrec d'una de les preguntes, llegint-la en veu alta. Tots els membres de l'equip opinaran, en ordre, sobre la resposta correcta, arribant a un consens. No pot quedar cap membre de l'equip amb dubtes.

Quan tothom la tinga clara, agafarem els llapis i escriurem la resposta correcta. En este moment no es podrà parlar, només escriure.

A continuació, tornarem a posar els llapis al mig de la taula i seguirem de la mateixa manera amb una altra pregunta o qüestió, aquesta vegada dirigida per un altre alumne.



La Marina Alta és...

Una comarca d'interior

Una comarca de costa

Quines són les comarques veïnes?

Al nord: _____

Al sud: _____

A l'est: _____

A l'oest: _____



Recorda!

La Marina Alta és la comarca costanera més muntanyosa del País Valencià. En ella podem distingir dues parts:

- **La plana costanera:** Comprén la plana de Pego, el curs baix del riu Girona i part de l'antic Marquesat de Dénia.
- **La zona muntanyosa:** Comprén la major part de la comarca, a l'oest i sud-oest.



Els nostres rius

Completa amb la resposta correcta

El clima _____ (*mediterrani/tropical*), al qual pertany la nostra comarca, es caracteritza, entre altres coses per pluges _____ (*escasses i torrencials/abundants i suaus*), amb llargs períodes secs.

Això fa que els nostres rius siguin molt _____ (*regulars/irregulars*). Hi ha curts períodes durant els quals porten una _____ (*escassa/gran*) quantitat d'aigua, que arriba a provocar inundacions.

Recorda!

- **Riu Girona:** Té un curs de 40 km i 105 km² de conca
- **Riu Gorgos:** Té 55 km de curs i 266 km² de conca

Uneix amb fletxes:

Riu Gorgos

Riu Girona

Bullent

Els Poblets

Beniarbeig

Xaló

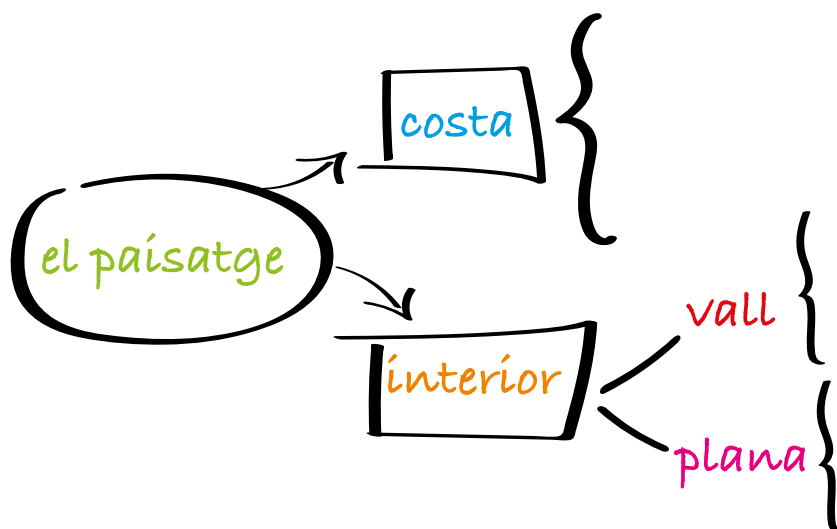
Verger

Xàbia

Gata

Pego

Completa el següent esquema, amb noms de pobles que apareixen en el rap:



EL RELLEU DE LA MARINA

Troba en la següent sopa de lletres 10 paraules relacionades amb el relleu de la comarca. Però, ves en compte, que estan en anglès!

E H R V W D T L L N P C T G I
 H H Z S T V F R U B N I O U B
 Y C Y U N A G R N S N C W D L
 E E X V S E A K X Q P K N Q X
 N A T A D O Y R I V E R G J K
 X Q O L E F O U N T A I N X K
 K P A L E K R A R Z X F X F C
 Q E F E E B Q B X B Z R L Q G
 T G H Y Q Z W B L R Z J S D G
 N L M D K B J C A V E C T E Z
 G C J K M O L C U S C C H M B
 C Y C O R M O U N T A I N U H
 J Q P W Y G U G G R O R O Z I
 E S L B E A C H L J C I V K L
 H G X A L V C O A S T V T B L

* PARAULES:

COVA, MUNTANYA,
 TOSSAL, PLATJA,
 COSTA, VALL, FONT,
 POBLE, RIU, MAR

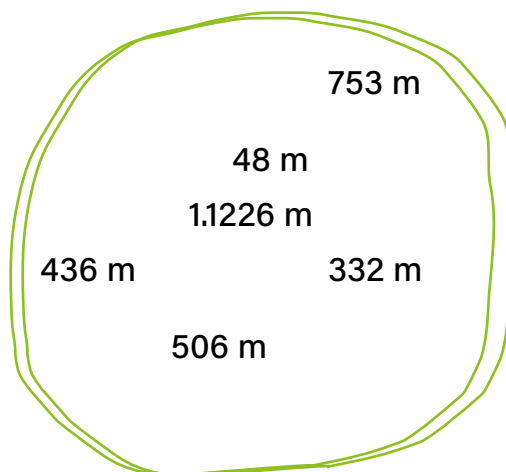
2. Va de mates! +

Recorda!

Una mesura és un valor numèric d'algun atribut físic d'un objecte, com per exemple la longitud, la capacitat, el volum o el pes. Les principals unitats de mesura són el metre (m), el litre (l) o el quilogram (kg) entre altres.

Relaciona els següents paratges amb la longitud adient. Després expressa-les en centímetres.

	metres	centímetres
Montgó		
Penyal d'Ifac		
Serra de Segària		
Illa de Portitxol		
Serra de Bèrnia		
Puig de la Llorença		



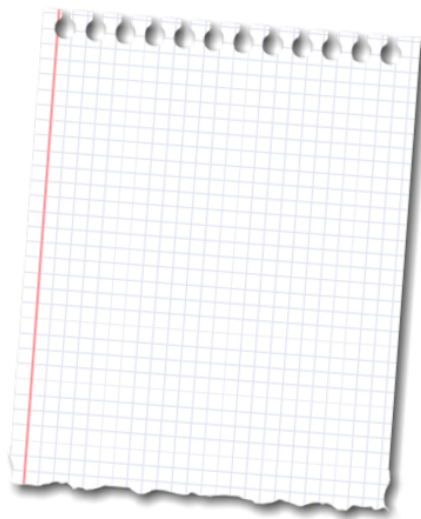
Ordena les longituds de menor a major. No te n'oblides del signe!



Un grup d'excursionistes volia pujar al cim del Montgó, a 753 m d'altitud, però quan arriben a la Cova de l'Aigua, que està a 350 m, dos d'ells estaven esgotats i decidiren no arribar fins a dalt.

Quants metres els quedaven per a coronar el cim?

S: _____



De Pedreguer a La Xara hi ha 6,30 km. Rosario la carnissera ha recorregut este matí 3 km en bici, i esta vesprada 2 km caminant.

Quants metres li falten per recórrer?

S: _____

L'alumnat de tercer i quart de primària farà una ruta senderista el proper mes, que consisteix en fer un tram de la Via Verda.

Eixiran des de Dénia i arribaran al Verger, recorrent així 6,5 km. L'alumnat de cinquè i sisè anirà fins al Verger i tornarà a Dénia. Quants quilòmetres faran entre els quatre nivells?

S: _____



3. I tu, d'on eres?



Recorda!

Els gentilicis són els noms amb els quals es designen les persones, els animals i els objectes en relació amb els llocs de procedència (país, regió, comarca, ciutat, poble...)

A continuació et proposem alguns gentilicis de la Marina Alta.

Indica al poble al qual pertanyen.

GENTILICI	POBLE
benigembler/a	
calpí/na	
orber/a	
denier/a	
pegolí/na	
seníjol/a	
sagratí/na	
xabienc/a	
pobler/a	
rafolenc/a	
gater/a	

Completa el següent encreuat, referent a pobles i ciutats de la Marina Alta:

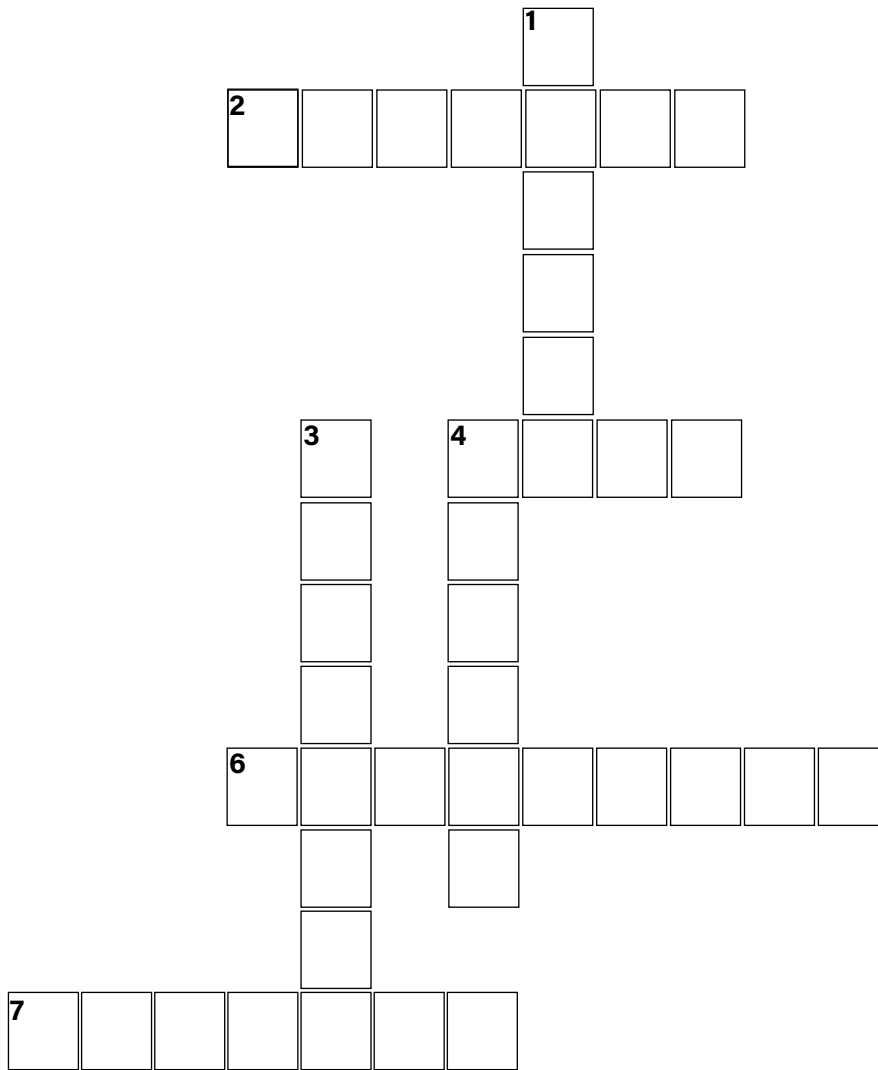
HORITZONTALS

- D'allí són els pobleters/eres. Abans estava format per tres pobles: Setla, Mirarrosa i Mirafior.
- Poble tradicionalment dedicat al fang i la ceràmica. Allí viuen els orbers i orberes. Diuen d'ell que és "el poble on viure".
- Poble que celebra les seves festes en honor a Sant Blai i Sant Bonaventura. El seu gentilici és pedreguerí/ina.
- Allí està la "catedral de la Marina" i la Puríssima Xi queta. Els seus habitants són benissers i benisseres.

VERTICALS

- Per aquest poble passa el riu Girona. El seu gentilici és vergerí/ina.
- Poble en el qual trobem les pintures ruprestres del Pla de Petracos. El gentilici és castellenc/a.
- En aquest poble trobem una emblemàtica plaça de bous. Els seus habitants són ondarencs i ondarenques.





Recorda!

Segons la posició de la síl·laba tònica, les paraules poden ser:

- **Agudes:** si la síl·laba tònica està en última posició
- **Planes:** si està en penúltima posició
- **Esdrúixoles:** si està en l'antepenúltima posició



Subratlla la síl·laba tònica i classifica els següents mots segons la seva posició:

Alcalalí, Tormos, Bèrnia, Xaló, Segària, Ràfol, Adzúbia, Calaveres, Benitatxell, Montgó, Forna, Dénia.

ESDRÚIXOLES	PLANES	AGUDES

4. Uns minuts per a la publicitat!



En equips, dissenyeu, en un full, un cartell en el qual animeu a la gent a visitar la vostra localitat.

Recorda!

El cartell publicitari és un text expositiu. Té com a objectiu incitar al lector a consumir uns productes.

El cartell publicitari consta de dues parts ben diferenciades: l' **eslògan**, que és una frase curta sobre el que s'anuncia, i la **imatge**, que té relació amb el fet o producte que s'anuncia.



Omplir la següent graella us servirà per fer el vostre cartell.

Quin n'és l'objectiu?	
A qui va adreçat?	
Hi vols posar imatge? Quina?	
Quin missatge vols transmetre?	
Vols que tinga la mateixa importància la imatge que el text?	

A partir del cartell, interpreteu un spot publicitari! Haureu de planificar bé el guió, els materials necessaris, i el missatge que voleu transmetre. Posteriorment gravarem als diferents equips.

Què us pareix intercanviar-los amb altres centres de la comarca? De segur que aconseguiu que us visiten!

5. Llegim La Marina

Carme Miquel, en el primer capítol del seu llibre "Un estiu a la Marina Alta" anomena alguns pobles de la comarca. Series capaç de completar els buits amb els noms adients?

"Aquest tros de terra que comença en _____ i acaba en el cap de la _____, i que s'endinsa per _____, _____ i _____. També hi ha pobles menuts, com _____, _____ i d'altres (...). I hi ha altres grans com _____ i _____.

(...) Si algun dia et decideixes i vens des de València per la carretera general, a l'altura d' _____ poc més o menys, i a la teua esquerra t'adonaràs d'una muntanya general. És el Montgó, que s'estén entre _____ i _____."

Xàbia, Ondara, Pego, Miraflor, Alcalà de la Jovada, Dénia, Parcent,
Nao, Pego, Sanet i Negrals, El Verger, Dénia.



6. Una de tres!



Només una de les respostes és correcta. Saps quina és?

1

On anirem si visitem el cap de Sant Antoni?

- a) A Xàbia
- b) A Benitatxell
- c) A Calp

2

L'any 2007 unes pluges molt intenses es van endur per davant un pont. En quin poble estava aquest?

- a) Xaló
- b) Benidoleig
- c) Beniarbeig

3

On hem d'anar si volem comprar un bon cabàs de llata?

- a) A Sanet i Negrals
- b) A Gata de Gorgos
- c) A Murla

4

Si anem a «La Catedral del senderisme», quin paratge estarem visitant?

- a) El Gegant de Pedra
- b) Les salines de Calp
- c) El barranc de l'Infern

5

Quin d'aquestos pobles no pertany a la Vall del Pop?

- a) Alcalalí
- b) Llíber
- c) El Poble Nou de Benitatxell

6

Per quin d'aquestos pobles passa el meridià de Greenwich?

- a) El Verger
- b) Calp
- c) Benissa

7

Penya aïllada, de 332 m d'altura, que s'endinsa en la mar Mediterrània, formant una petita península:

- a) Illes Columbretes
- b) Serra de Mariola
- c) Penyal d'Ifach

8

On anirem si volem visitar la Font de Català?

- a) A Ondara
- b) A Benimeli
- c) A Calp

9

Vaja, vaja... quin d'aquestos pobles no té platja?

- a) Moraira
- b) Dénia
- c) Pedreguer

10

Quin d'aquestos pobles es troba més a l'oest de la Marina Alta?

- a) Benissili
- b) Benigembla
- c) Jesús Pobre

Balla la comarca!

1. A què juguem?

EL SAMBORI

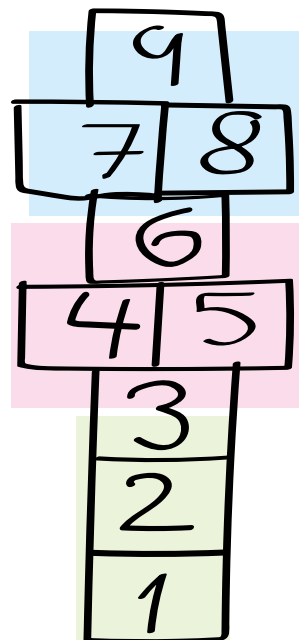
La gran difusió del "sambori" arreu del món es deu a l'enorme senzillesa dels seus elements i les enormes possibilitats de complicació que presenta.

De fet, per a jugar només fan falta un tros de pal o de guix, i una pedra plana o un tros de rajola.

Amb el primer es marca al terra un enreixat o caseller, amb deu o dotze requadres que s'omplin amb numeració correlativa. La pedra, tella o rajoleta, servirà per anar llançant-la successivament a cadascun dels espais marcats.

El primer jugador fa la seua tirada a l'espai número 1, i després bota a la pata coixa des de l'exterior a la casella, arreplega la tella i salta novament cap a fora. Si la rajoleta cau en una altra casella que no siga aquesta o damunt de les ratlles marcades, es produeix falta, i passa el torn al jugador o jugadora següent. Si tot va bé, el jugador torna a fer llançament, aquesta vegada a la casella número 2 i, sempre botant, avança per les caselles per arreplegar la peça i tornar a l'inici, tenint cura sempre de no xafar les ratlles.

I així, fins acabar els llançaments per la totalitat de les caselles. El jugador que fa una falta pot continuar el joc des de la casella on s'havia parat, però sempre després que tots els altres jugadors hagueren jugat el seu torn. Quan un jugador completa la sèrie, pot elegir una casella com a pròpia i els altres jugadors han de completar els seus torns sense poder xafar-la, si el propietari no els dona permís.



Recorda!

Els textos instructius tenen com a finalitat donar les instruccions precises perquè puguem aprendre a fer una cosa seguint, de manera ordenada, tots els passos necessaris.

Han d'estar escrits de manera clara i ordenada, i poden acompanyar-se d'imatges que ajuden a entendre millor les accions. Trobem textos instructius en les receptes de cuina, les instruccions d'un joc, els prospectes de medicaments, etc.



Ompli els buits amb la paraula adient.

NOM DEL JOC:

MATERIALS: Un gran.

Es juga a l'aire lliure.

NOMBRE DE JUGADORS: De 5 a 15 jugadors

COM ES JUGA

- 1. Es fan dos equips, col·locats en filera, i cada jugador té un número de l'1 fins el nombre de jugadors.
- 2. Un xiquet o una xiqueta aguanta el , al mig dels dos equips, i diu un nombre.
- 3. El xiquet o la xiqueta de cada equip que té aquest nombre ha de córrer per agafar el del mig.
- 4. El jugador que agafa el ha de tornar corrents al seu equip. Si és agafat per l'altre perd, i si no, perd el perseguidor

COM ES GUANYA

Guanya l'equip que es queda amb més jugadors, donat un temps.



Ara et toca a tu!

Investiga sobre un joc tradicional de la nostra comarca i explica a la teua llibreta les principals normes del mateix. Després, ho hauràs d'explicar als teus companys i companyes. Tots i totes jugarem, passant una estona d'allò més divertida!

2. Para l'orella!

Pensem, xarrem...

- Quants grups en valencià coneixes?
- Penses que és possible que agraden cançons en aquesta llengua fora del P. Valencià? Per què?
- Penses que la llengua és important a l'hora d'escriure una cançó? Per què?
- Fixa't en aquestos retalls de premsa. Què hi penses? Debatem en grup.

[VÍDEO] Japó embogeix amb La Gossa Sorda

Fuji Rock Festival, Japó, La Gossa Sorda, Fego, Tokio

- El grup pegoli, que es va acomiadar del públic valencià recentment, celebra els seus últims concerts en el país nipó, on actua en el prestigiós Fuji Rock Festival
- La banda liderada per Josep Nadal comparteix cartell en el certamen amb Red Hot Chili Peppers, Beck, Sigur Rós o Ben Harper, entre d'altres

La Gossa Sorda, el grup pegoli que va dir adéu fa unes setmanes amb un concert memorable en el seu poble, diu ara sayonara. Faltava la cirereta, i la formació que ha fet història en la música valenciana s'acomia, en realitat, d'una forma excepcional. Este cap de setmana actua en el Fuji Rock Festival, el mític certamen musical que se celebra al Japó i que arriba en 2016 a l'edició

Nuevas fechas para la gira de la banda ZOO

Martes, 20 abril 2021, 01:06

EP. La banda valenciana ZOO ha anunciado nuevas fechas para su gira 'Llepolies' después de agotar todas las entradas para las primeras citas confirmadas. Bilbao, Palma de Mallorca, Sitges, Comillas o un concierto con un aforo de 4.000 personas en Barcelona el 12 de junio son algunas de

Pau Alabajos se'n va de gira pels Estats Units i el Quebec

El primer del concerts serà el 16 d'octubre a Nova York i l'últim a Sant Diego el 30 d'octubre



El 6 de octubre ASPENCAT visitará Madrid para poner punto y final a su carrera. Para ello darán un repaso a su carrera. Además estarán acompañados de los gallegos Dakidaria. El concierto se llevará a cabo en la sala Mon Live, es decir la antigua sala Penelope.

Las entradas están a la venta por 10€+gastos anticipadamente y por 13€ en taquilla. Compra tu entrada en:

3. Ara va de bo!

Recorda!

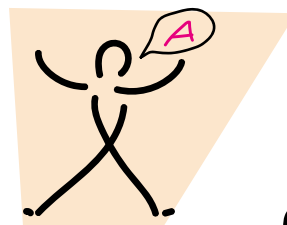
La pilota valenciana és l'esport de pilota autòcton del País Valencià. Dos jugadors o equips front a front competeixen a llançar-se una pilota amb la mà, sota determinades normes.

A la nostra comarca és un esport molt arrelat.

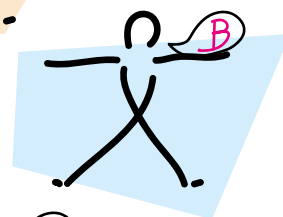
En general, pot jugar-se al carrer (galotxa, llargues i raspall) o en un trinquet (escala i corda o raspall). Molts dels nostres pobles tenen també un trinquet municipal.

Investigueu sobre aquest esport i contesteu adequadament a les següents preguntes. El vostre mestre/a us les llegirà, amb les tres possibles opcions. Seguidament cridarà "Va de bo!". En eixe moment haureu de...

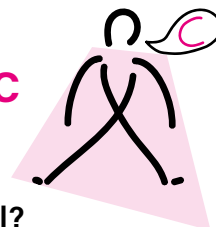
Alçar els braços en vertical a l'altura del cap si penses que l'opció **A** és la correcta



Alçar els braços en horitzontal a l'altura dels muscles si penses que l'opció **B** es la correcta.



Baixar els braços a l'altura de la cintura si penses que l'opció **C** és la correcta.



1. Quants jugadors hi ha en cada equip de raspall?

- a. De 4 a 6
- b. Sols es pot jugar per parelles
- c. De 1 a 3

2. Existeix una modalitat de pilota valenciana que es juga amb la raqueta

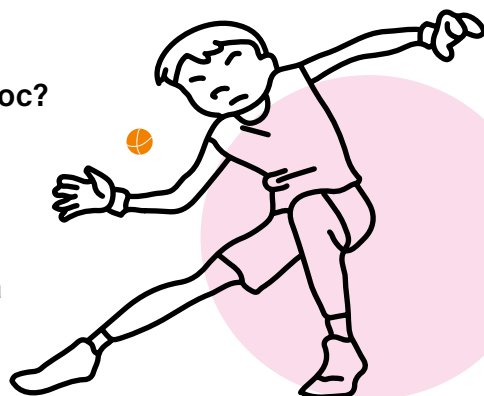
- a. Vertader
- b. Fals
- c. Ni idea!

3. De quina manera van sumant els punts de cada joc?

- a. 1/2/3/4/5
- b. 15/30/val/joc
- c. 20/30/100

4. El colp que més s'utilitza en el raspall s'anomena

- a. Colp de palma
- b. Carxot
- c. Raspada



5. Al raspall es pot jugar a (pots triar-ne més d'una)

- a. A la piscina
- b. Al carrer
- c. Al trinquet

6. Com comencem les partides?

- a. Va de bo!
- b. Preparats, llestos, ja!
- c. Una, dos i tres!

7. Quin poble de la comarca és conegut com "La capital de la pilota"?

- a. Tormos
- b. El Verger
- c. Murla

8. Quin d'aquests **NO** és un jugador de pilota valenciana de la comarca?

- a. El xaval de la Piga
- b. Jan de Murla
- c. Pere de Pedreguer

4. Preguntem al Malcriat



Malcriat ha col·laborat desinteressadament en la gravació d'aquest rap. T'ha agradat? Què t'agradaria preguntar-li?

Per equips, decidiu quines preguntes li formularíeu a l'artista. Podeu realitzar una videoconferència amb ell o, millor encara, convidar-lo a visitar el vostre centre!

Recorda!

L'entrevista és una tècnica de recollida de dades a través de la qual l'investigador (denominat entrevistador) pretén obtenir informació rellevant del subjecte entrevistat de manera directa.



5. Trau la lletra!



Una bufada de vent s'ha endut algunes de les paraules de la cançó. Tornem a escoltar-la i per parelles ompli els buits amb les paraules corresponents:

EL RAP DE LA MARINA

LA _____ COMARCA,
LA _____,
TÉ LLOCS BEN BONICS,
DE COSTA, LES _____ I DE PLANA.

A _____ EL PERELLÓ
_____ A ALCALALÍ
TU APRÈN-TE LA _____
DE CALENT!

SABEM LES _____:
_____ A MORAIRA,
A LA GALLINERA ESTÀ L'_____
PER UN BAC DE CORDA
_____ SÓN A XÀBIA;
LA _____ DE PAMIS
O LA POR DE LA _____.

EL _____ DE SANT ANTONI,
LA BAIXADA DEL _____
REVOLTEGEN LES _____
REPARTIM EL "PAN BENET"
TENIM _____ I _____,
MOROS I CRISTIANS AL _____
ELS _____ A LA MAR A _____
O A _____ L'ART AL VENT!

LA _____ DE DÉNIA,
L'EMBOTIT DE _____,
_____ A LES VALLS,
ARRÒS BOMBA DE _____
LES NOSTRES _____

XAFA-LA, BALLA-LA,
CONTA-LA, TASTA-LA!
_____ LA TERRA, ESTIMA LA
_____ !! (2)



I SI PARLEM DE _____
TAMBÉ ANEM BEN SERVITS,
NO T'OBLIDES DE XAFAR-LOS
EN _____ O AMB _____!
SI PUGEU DALT DEL _____
PODREU VEURE L'_____.
AL SUD VISITAREM _____
AMB EL SEU _____ D'IFACH.
FORADADA, _____ VERD,
_____ O LA MARJAL.
TAMBÉ EL _____ DE BÈRNIA
O LA FONT DE _____!

XAFA-LA, BALLA-LA,
CONTA-LA, TASTA-LA!
ESTIMA LA _____, _____ LA
COMARCA!!

KM DE _____
PER A PODER _____
LES ROTES, CALA _____
LA _____ O EL MORRAIG.
I SI VOLS SABER DE _____
TAMBÉ EN TENIM UN FUM:
LA TALLADA, _____
LA DE L'AIGUA, _____ O LA
DEL RULL

LA NOSTRA _____
DE _____ ÉS UN BON CAU!
PER TOT ARREU TROBEM
LA RUTETA DELS _____!
CANYISSOS, _____
I «EL TINGLAO» PER MUNTAR...
QUAN ARRIBA _____
VINGA! ANEM TOTS A
_____!

XAFA-LA, BALLA-LA,
CONTA-LA, TASTA-LA!
ESTIMA LA _____, ESTIMA LA CO-
MARCA!!

_____, CEMENTERI,
LA DOLÇAINA, EL _____
LA _____ VALENCIANA
A _____ ES JUGA AL CARRER.
QUAN ARRIBA _____
LA _____ TOTS ENS LA MEN-
GEM
A LA _____ FEM UN BOT
I TAMBÉ TRENQUEM L'OUET.

XAFA-LA, BALLA-LA,
CONTA-LA, TASTA-LA!
ESTIMA LA _____, ESTIMA LA
_____!!

RECORDEU, _____ I AMIGUES
QUE LES _____ PER VOLAR
LES TENIM EN LES _____
I MAI LES HEM D'OBLIDAR!!

EL NOSTRE ENTORN ÉS LA CANYA!
T'HO DIU EL _____
I EL _____ DE LA _____!

MARCA LA COMARCA!!
XAFA-LA, BALLA-LA,
CONTA-LA, TASTA-LA!
ESTIMA LA TERRA, MARCA LA COMARCA!!

...I MARCA LA COMARCA!!!

6. Una de tres!



Tria la resposta correcta d'entre les tres possibilitats:

1

Segons la cançó, «D'on és l'ama la meua xiqueta?»

- a) Del corral i del carrer
- b) Des de Tormos fins a Sanet
- c) De La Xara a Pedreguer

2

Quin d'aquestos pobles és famós per la seva festa de Carnestoltes?

- a) Sagra
- b) Pegó
- c) Senija

3

D'on és el cantautor Paco Muñoz?

- a) De Xàbia
- b) De Moraira
- c) De Dénia

4

Quin d'aquestos pobles és conegut per la seva representació del Dia de Reis?

- a) Gata de Gorgos
- b) L'Atzúbia
- c) Benigembla

5

Per quina data és costum fer porcejades a molts pobles de la Marina Alta?

- a) Per Sant Alfred
- b) Per la mare de Déu del Carme
- c) Per Sant Antoni

6

Quin poble celebra les seves festes en honor a la Mare de Déu Pobra?

- a) Xaló
- b) Beniarbeig
- c) Benissili

7

Quins ingredients, segons la cançó, són els principals per a la funció de Nadal?

- a) Carn de pollastre
- b) Penqueta i cigró
- c) Cansalada i vedella

8

Les falles són celebrades a molts pobles de la Marina Alta. En quina data se cremen?

- a) El dia de Sant Josep
- b) El dia de capdany
- c) El 8 de març

9

En quina festivitats se sol ballar la Dansa de la Magrana a molts pobles de la comarca?

- a) A falles
- b) La nit de Sant Joan
- c) A la processó del Corpus Christi

10

Quins dos instruments solen sonar a les festes dels pobles de la nostra comarca?

- a) Flauta i flabiol
- b) Dolçaina i tabalet
- c) Guitarra i violí

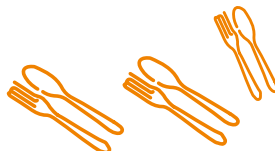




Tasta la comarca!



1. Amb molt de gust!



Preparem un tast amb diferents productes típics de la comarca, com ara oli, ametlles, panses, taronges, cireres, perelló, faves, etc.

L'alumnat, amb els ulls tapats, haurà de definir el seu sabor, i identificar de quin producte es tracta.



Recorda!

El gust és el sentit que capta els sabors. Aquest es detecta quan la superfície de la llengua entra en contacte amb la llengua (que és l'òrgan responsable d'aquest sentit).

Els 4 sabors bàsics són: dolç, salat, amarg, àcid.

2. Noms... i més noms



Relaciona aquests substantius comuns amb el substantiu propi adient, segons la lletra de la cançó:

SUBSTANTIU COMÚ	SUBSTANTIU PROPI
ametlla	
gamba roja	
embotit	
arròs	
perellons	

Recorda!

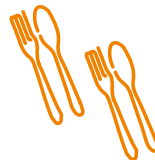
El nom substantiu es pot classificar en:

- **Comú:** fa referència a éssers animats i inanimats, o conceptes en general (home, lleó, to-maca, pedra, valor...)
- **Propi:** nom amb el què es destaca la individualitat d'un ésser (Joan, Maria, Benidorm, l'Índia...)

Ara et proposem substantius propis i els hauràs de relacionar amb els noms comuns més adequats:

SUBSTANTIU COMÚ	SUBSTANTIU PROPI
	Bolumini
	Gallinera
	Ambolo
	Montgó
	Fustera
	Girona

3. Peguem un mosset?



En següent text s'han colat 5 paraules intruses! Identifica-les i ratlla-les, per tal que aquest tinga sentit.

LES COQUES

La coca és una de les expressions gastronòmiques més memorables de la nostra comarca, és una cuina que ha sabut fer de la necessitat i de l'escassetat la seua millor virtut autobús per convertir-se en un luxe per al paladar.

Hi ha moltes receptes per fer la coca, però la base és sempre la mateixa: farina, llevat, aigua, oli i sal fina. Es tracta, generalment, de coques escola rodones d'uns 5 a 10 centímetres. La massa és fina, esponjosa,

amb una extraordinària aroma a llenya (si s'ha preparat en el forn de llenya), sobre la qual es col·loquen diferents ingredients xiquetes. Si la fas al forn de casa també queden genials i boníssimes.

Les coques muntanya més típiques són les de mullador (pebrera, tomaca i albergínia), coca de ceba i pèsols, la d'herbes (herbes del camp que són recol·lectades el mateix dia), la de ceba, de tomaca, d'espínacs o bledes i la coca d'oli (nua amb un raig



d'oli d'oliva i anxova). Solen televisió acompanyar-se d'embotit o saladures com la melva.

Les coques són un plat social, on queda tota la família per cuinar-les i menjar-les. En primer lloc, hi ha que torrar les verdures al forn, pelar-les i preparar-les per fer el mullador: cuinar la ceba fins que es caramel·litze, els pèsols... i fins i tot anar a fer herbes abans de fer la massa. Després tots junts pasten i plenen les coques; les posen al forn i només cal esperar a que es facen. Si és un forn de llenya en 4-5 minuts amb bona brasa ja estan fetes, si és un forn normal, de llum, sol tardar uns 15 minuts.

Les coques són un plat perfecte per l'aperitiu si les fas menudetes, però si



"Tastaolletes de la Marina"

les fas d'uns 10 centímetres són ideals a qualsevol menjar del dia: esmorzar, dinar o sopar. Es mengen acompanyades d'un bon vi i un xanglot de raïm de moscatell.

Recorda!

Els adjectius serveixen per descriure les persones, els animals i les coses. Indiquen les **qualitats i característiques dels éssers o les coses**.

Són **variables** en el **gènere (masculí i femení)** i el **nombre (singular i plural)**.

Concorden en gènere i nombre amb el nom que complementen.

Busca en l'anterior text 4 adjectius i indica a quin nom acompanyen. Després assenjala el seu gènere i nombre, com en l'exemple:

ADJECTIU	NOM	GÈNERE	NOMBRE
rodones	coques	femení	plural



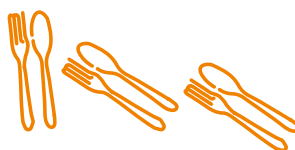
Quant de temps fa que no visites un forn?

Ara és el moment!

Apropat al forn del teu barri i pregunta-li al forner/a sobre la seva jornada laboral. Apunta en un full les principals feines que es realitzen, acompanyades de l'horari. Poseu-les en comú a classe, i compareu-les amb les dels vostres familiars. Què hi penseu?

Què us pareix si li demanem la recepta de les coques, i la feu a la classe? De segur que, molt amablement, us ajuda a coure-les i, entre tots i totes, menjar-se-les!

4. Si l'encerte, l'endevine!

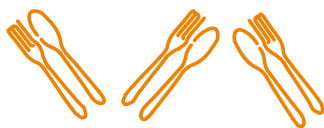


Són molts els refranys o frases fetes que utilitzen la gastronomia com a base de les expressions.

A continuació et proposem alguns exemples. Hauràs d'unir-los amb el seu significat. Posteriorment poseu un exemple del seu ús.

Durar un rot de cirera	Estar molt roig (generalment després de prendre el sol)
Ser un poc fava	No saber res.
Estar com una pansa	Ser innocent, no tenir malícia.
Estar més roig que una gamba	Estar sorprès, bocabadat/a.
Tindre boca de rap	Estar molt arrugat/a.
Tindre els ulls com a taronges	Desenganyar-se.
No saber ni pruna	Durar poc.
Caure de la figuereta	Tenir-la exageradament gran.
Anar a corfa d'ametlla	Anar molt lent.

5. Passa la pansa!



Durant el S. XIX la Marina Alta va viure una època d'esplendor gràcies al conreu i exportació de la pansa. Encara hui podem observar en molts municipis grans cases dels burgesos, i també molts riurats.



Recorda!

El riurau és la construcció típica de la nostra comarca, destinada principalment a assecat i guardar la pansa.

Al llarg de tota la nostra comarca podem trobar una ruta amb la qual conèixer tota la història d'aquests elements històrics

Ruta dels riuraut

CLICA ACÍ

Si pares atenció al vídeo trobaràs tota una sèrie d'imatges relacionades amb l'art d'escaldar. Llig aquestes definicions i ordenant bé les lletres trobaràs les paraules amagades.

Teixit fet de canyes on s'estén el raïm	Y C N Í S A	
Corbella menuda usada per a tallar	Ç A Ó F L	
Edifici de planta baixa cobert de teulada destinat a defensar de la pluja la pansa posada a assecat.	I R A U R U	
Estri on es col·loca el raïm per introduir-lo en la caldera on s'escalda	A S C A S	
Filera de ceps	M A C A D A	
Recipient contenidor cilíndric utilitzat tant per a veremar com per a emmagatzemar la pansa. Fet normalment de llata.	B À S C A	
Recipient cilíndric o quasi semiesfèric on s'escaldava el raïm per a obtenir panses. Metàl·liques, estaven fetes de ferro colat o coure.	D E C L A R A	

Ací et proposem algunes paraules relacionades amb la pansa. Ordena-les en ordre alfabètic. Si hi ha alguna que no coneixes, busca-la en el diccionari.

escaldar, canyís, piló, falçó, cabàs, cep, fogater, vela

Recorda!

Per a paraules poder ordenar, en l'abecedari has de pensar.

Diu la cançó que "Quan arriba setembre, vinga anem tots a escaldar!"
Coneixes aquest procés? Ordena aquestes imatges.



Conreu del raïm



Venda de panses



Assecat de la pansa



Escaldà del raïm



Verema



Vols saber més sobre aquest procés?

No et pergues aquest documental, gravat a Jesús Pobre, que ens explica detalladament les diferents fases.

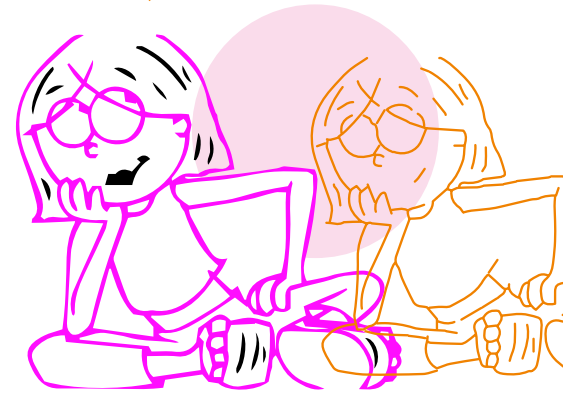
CLICA ACÍ



Endevina, endevinalla...

Una velleta
molt arrugadeta
que al cul porta
una estaqueta.

Què és? _____



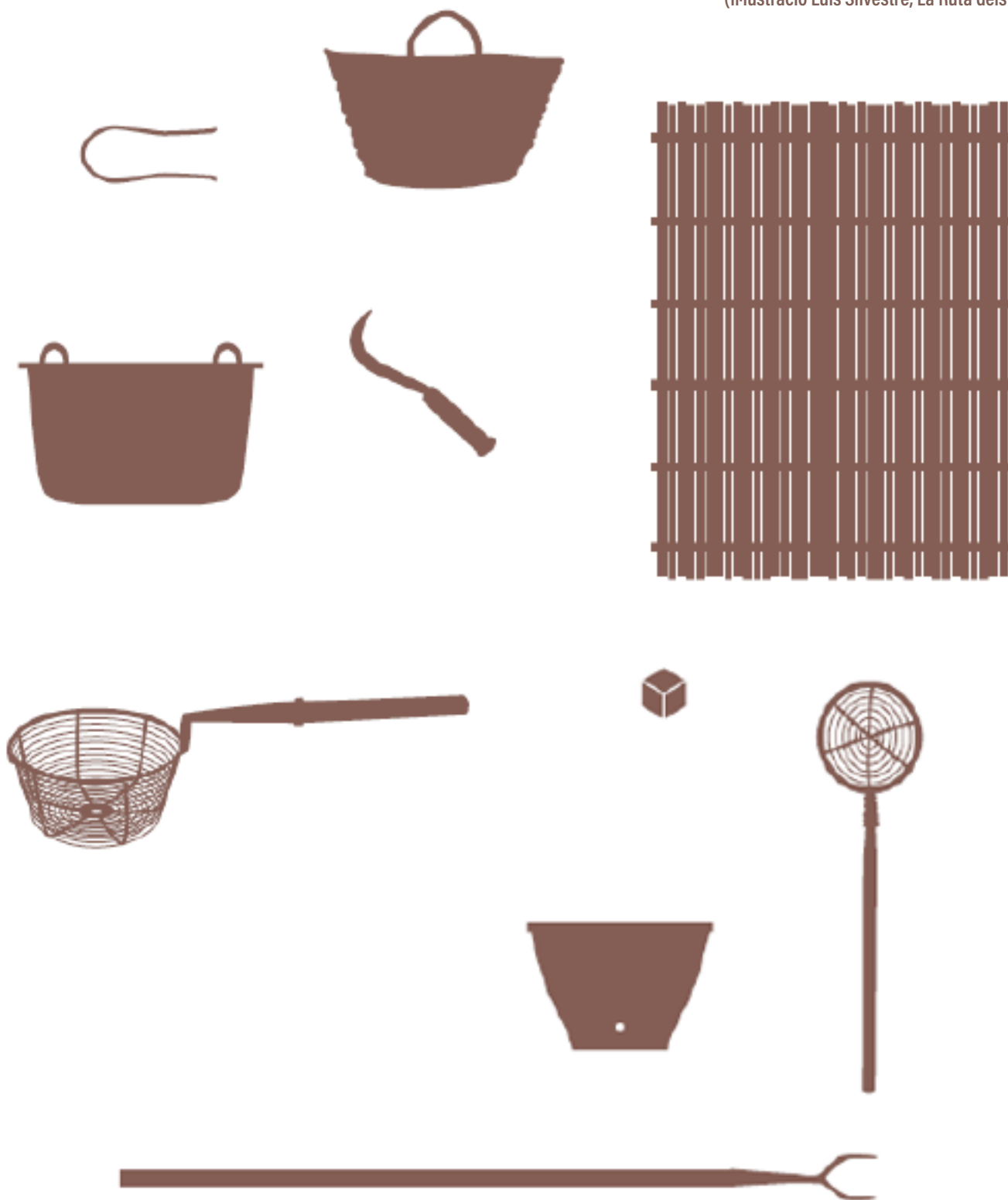
N'hi ha de negre,
n'hi ha de blanc;
la dolçor al cor s'atura i és molt bo, sols que no dura
És el _____

Ara inventa tu una endevinalla sobre algun producte de la Marina Alta.

Pensa en les seues principals característiques, el seu ús, i crea un text divertit!

Retalla el nom de les següents eines del procés de la pansa i col·loca-les al seu lloc adient

(Il·lustració Luís Silvestre, La Ruta dels riuraus)



gafa

piló

cassa

casseta

forca

falçó

cossi

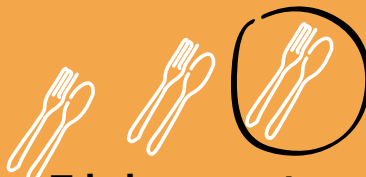
caldera

canyís

cabàs



6. Una de tres!



Tria la resposta correcta d'entre les 3 possibilitats!

1

Per quin producte és coneguda Dénia mundialment?

- a) El cranc blau
- b) La gamba roja
- c) Arròs amb fesols i naps

2

Quin d'aquestos plats s'anomenava antigament «arròs passejat»?

- a) Paella
- b) Fideuà
- c) Arròs al forn

3

En quin d'aquestos pobles es típic menjar «Putxero de polp»?

- a) Sagra
- b) Vall d'Alcalà
- c) Benissa

4

Quin producte trobarem conreat als bancals si caminem pels voltants de la Llosa de Camatxo?

- a) Llimes
- b) Plàtans
- c) Kiwis

5

Quin d'aquestos dolços és típic trobar a les cuines de La Marina Alta per Nadal?

- a) Fondué
- b) Pastisset de moniato
- c) Crepes de xocolate

6

De quin d'aquestos pobles de la Marina Alta és típic l'arròs amb crosta?

- a) El Poble Nou de Benitatxell
- b) Pamis
- c) Pego

7

La mistela és un licor dolç que podem tastar si anem a...

- a) Teulada
- b) Xaló
- c) Les dos són correctes

8

Com se sol assecar el polp a Dénia?

- a) En el forn d'escaldar
- b) Amb mocadors de tela blancs
- c) Penjant-los amb perxes, per tal que l'asseque la brisa marina

9

En molts pobles de La Marina podem trobar una almàssera. De què es tracta?

- a) Una torre vigia
- b) Un molí per fer oli
- c) Un llavador on anaven a llavar la roba antigament.

10

L'espencat és un dels plats típic de la Marina Alta. Quin és l'element principal d'aquest plat?

- a) Saborós peix de roca
- b) Verdures torrades
- c) Carn empanada

Conta la comarca!

1. Conta la llegenda...

Recorda!

- ▶ Una **llegenda** és una narració, oral o escrita, d'aparença més o menys històrica, amb una major o menor proporció d'elements imaginaris o mitològics.
- ▶ Un **resum** és un escrit que sintetitza les idees principals d'un text.

Relaciona aquestes columnes, segons les diferents llegendes de la comarca:

El gosset de Selene	Gallinera, Alcalà
La raboseta de Pamis	La Rectoria
L'Encantada	La vall de Laguar
La por de la Bolata	Les Rotes, Dénia
Els desculats i els descarats	Ondara
El cavall verd	Xàbia i Dénia

Ompli els buits amb la paraula adient, per tal de completar el resum de La Joanaina.

La _____ és una encantada. S'apareix la nit de _____ a la font de _____, entre els pobles de Moraira i Teulada. És una _____ Bella. Misteriosa. Seductora. Màgica. Als qui passen per la vora



2. Elles contenen molt!



Són moltes les dones que es dediquen a escriure sobre la nostra comarca.

Hui anem a visitar la biblioteca del poble! Allí, per parelles, investigueu sobre elles i escriviu una petita biografia. Amb totes elles, feu un llibre col·lectiu o una exposició al corredor.



Et proposem algunes dones que us poden inspirar:

- 👍 Carme Miquel
- 👍 Elvira Cambrils
- 👍 Empar Ferrer
- 👍 Pepa Guardiola
- 👍 Xaro Cabrera
- 👍 Amàlia Pastor



Recorda!

Una **biografia** és un gènere de la literatura (o d'altres mitjans, com el cinema) que consisteix en la narració de la vida d'algun personatge, escollit generalment per la seva activitat o el seu ressò públics. Generalment, s'utilitza el terme biografia per a narracions sobre personatges no ficticis.

Una biografia és més que una col·lecció de dades (naixement, educació, treball, etc. Normalment, també tracta de les emocions i sentiments de la persona respecte a les experiències de la seva vida.

3. Sembrem paraules!



El camp semàntic

Totes aquestes paraules pertanyen a un mateix camp semàntic, menys una. Posa-li un títol a cada fila de paraules i tatxa la paraula intrusa.

Recorda!

Un camp semàntic és una agrupació de mots que tenen un significat semblant o que es refereixen a un mateix tema.

	passacarrer banda de música campanes ofrena pa beneït riu
	Sant Antoni Prim Bolumini d'Or de la Nao
	Gallinera del Pop Rectoria La Guar d'Alcalà d'Ebo
	Calp Dénia Pedreguer Xàbia Teulada-Moraira Benitatxell
	Tallada Calaveres Del Rull Cocoví Fustera De l'Aigua
	arròs bomba taronja taula perelló ametlles raïm cireres

Els prefixos

Recorda!

Els prefixos són una lletra o conjunt de lletres que, afegits a un mot, poden formar-ne un altre, canviant el seu significat.

El prefix *Beni-*, que presenten molts dels nostres topònims, significa "Fills de..." i té origen àrab.



Escriu, almenys, 5 pobles de la nostra comarca que comencen pel prefix Beni- i localitza'ls al mapa.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____



Uneix aquestes columnes i completa la taula, a continuació, amb dos exemples adients a cada prefix.

SUB-	Indica "abundància, varietat, molts/es..."
PRE-	Indica "inferior o per davall de..."
POLI-	Indica "abans de..."
SEMI-	Indica "negació, carència de..."
A-	Indica "la meitat de..."

PREFIX	INDICA...	EXEMPLES

El verb

Recorda!

El verb és la part de l'oració que expressa acció, moviment. El verb és sempre el nucli del predicat.

Subratlla el verb en aquestes oracions. Després completa la taula com en l'exemple.

- Sabem les llegendes.
- Té llocs ben bonics.
- A la Gallinera està l'Encantada.

- Tu aprén-te la lliçó
- La nostre terreta de costums és un bon cau
- Per tot arreu trobem la "Ruta dels riurats"
- La pilota valenciana a Muria es juga al carrer
- També trenquem l'ouet.
- Estima la comarca!

FORMA VERBAL	PERS/Nº	INFINITIU	CONJUGACIÓ	TEMPS
<i>sabem</i>	<i>1ª pers plural</i>	<i>saber</i>	<i>2ª conj.</i>	<i>present</i>

4. Tu també ets raper/a!

Són molts els poetes que li han dedicat unes línies a la nostra comarca. Llegim aquest poema de l'orber Jose Miguel Mut i el comentem en gran grup.



CANT SEGON A LA TERRA MARE

Espremem junts el suc de la terra.

- "Gràcies pel teu constant present."

Omplim els cànters de vida:

vi, oli, aigua,

l'esperit dels teus fruits.

- "Gràcies per la teua herència eterna."

Collim, famolencs, la llavor crescuda

sota les teues llàgrimes.

- "Gràcies pel sol que ens acarona cada dia."

Caminem pels teus camins,

dormim sota les teues ombres,

ens estimem per cadascun dels teus cantons

i et regalem allò que tu no tens:

paraules, música, somriures, petons!

- "Gràcies per omplir d'estreles

la foscor del cel"

José Miguel Mut Ronda
"Per les eres del silenci"

El rap, d'alguna manera, és una forma de fer poesia.

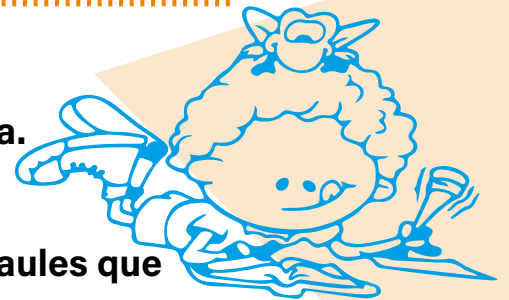
Fem rodolins!

En petits equips, confeccionem una llista amb paraules que definisquen el nostre poble.

A continuació, entre tots i totes, busquem paraules que hi rimen.

Amb elles, haurem de compondre versos, i posteriorment estrofes.

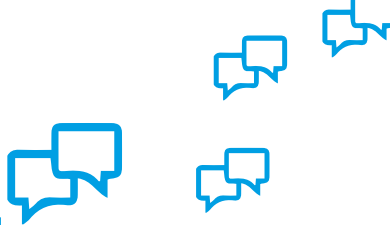
Sou capaços de cantar-les? De segur que ho feu genial!



Recorda!

- Un vers és un conjunt de paraules que formen una línia d'un poema.
- Un rodolí està compost per dues frases o sintagmes breus que rimen entre si.
- Una estrofa és un conjunt de versos.

5. Arrels de futur



Què penses que significa aquesta estrofa de la cançó?

Estàs d'acord amb ella?

Escriu i comparteix amb els teus companys/es:

*“Recordeu amics i amigues
que les ales per volar
les tenim en les arrels
i mai les hem d'oblidar”*

.....

.....

.....

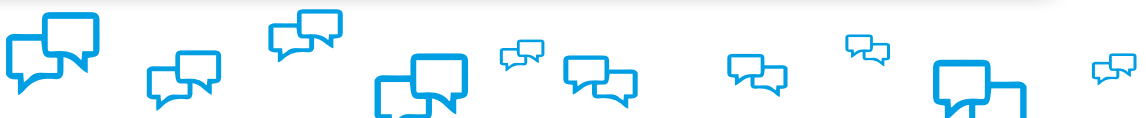
.....

.....

.....

Realitza una composició artística en la qual es reflexe l'anterior pensament. Pots fer servir diversos materials, com ara plomes, botons, retalls de revista, teles, etc.

Et recomanem, per a inspirar-te, la música de la pedreguera Sandra Monfort.



6. Una de tres!



Tria la resposta correcta d'entre les tres possibilitats:

Segons la llegenda, quin dia apareix l'Encantada al barranc, a la Vall de la Gallinera?

- a) El dia de Sant Josep
- b) El dia de Sant Joan
- c) L'últim divendres de cada mes

1

Animal mitològic, com un brúfol però amb ulls de persona, que habita a les muntanyes de Bèrnia:

- a) El forat de Bèrnia
- b) El fort de Bèrnia
- c) «El Caro»

2

Acaba la següent dita: «A Sanet i els Negrals...

- a) hi ha molts bancals»
- b) se'n van tots els mals»
- c) hi ha una uela que arranca queixals»

3

Segons la llegenda, qui era Perot de La Marina?

- a) El fill del moliner
- b) Un corb que perseguia a una rabosa
- c) Un gegant

4

Durant l'expulsió dels moriscos, en quina muntanya es van refugiar moltes d'aquestes famílies?

- a) Al Cavall Verd
- b) A la font dels Mortits
- c) Al castellet d'Orba

5

Acaba la següent dita. «Benissa...

- a) s'arranca la camisa
- b) on el gos pixa.
- c) pilota i missa.

6

Al segle XX, on es traslladaven els malalts de lepra de La Marina i gran part de l'estat espanyol?

- a) Al sanatori de Fontilles
- b) A l'hospital Marina Salut
- c) Es quedaven a les seves cases

7

El pont del Mascarat separa la Marina Alta de la Marina Baixa. A què és degut aquest nom?

- a) A que és el tram més car de l'autopista
- b) A un famós bandoler que habitava aquestes terres
- c) Al color de les seves pedres

8

Acaba la frase feta: "Costar més que...

- a) la presa de Calp
- b) el campanar de Murla
- c) el carrer Campos

9

«Fer cadufos» és una expressió que significa dir coses sense sentit, destrellatades, a causa de l'edat. Però, què és un caduf?

- a) Un instrument per a agafar polps
- b) Un instrument per a cavar, similar a una aixada
- c) Un instrument per a beure, fet de fang

10

7. Què més podem fer?

<p>MEMORY</p>	<p>Preparem diferents imatges sobre la comarca, que l'alumnat haurà d'identificar, memoritzar i emparellar.</p>	
<p>TRENCACLOSQUES</p>	<p>A partir de les diferents imatges de la Marina (paratges, mapa, instruments, aliments, etc) posem trencaclosques de diferents dificultats.</p>	
<p>HERBARI</p>	<p>Visitem el nostre entorn. Localitzem plantes i les recol·lectem. Una vegada assecades les classifiquem, acompanyant-les d'una petita descripció de la mateixa.</p>	
<p>MAQUETA</p>	<p>Amb plastilina de diferents colors elaborem una reproducció de la comarca, assenyalant els principals elements del relleu.</p>	
<p>FÀBRICA DE PARAULES</p>	<p>Ens iniciem en la lecto-escritura a partir de paraules rellevants de la comarca. Les reproduïm en diferents tècniques: plastilina, sorra, lletres magnètiques, etc.</p>	

<p>MEREIXO UN CARRER!</p>	<p>Amb l'ajuda d'un plànol de la ciutat, identifiquem quants dels nostres carrers estan destinats a les dones. Representem la informació gràficament, la comparem i reflexionem sobre la situació.</p>	
<p>EL CLAUER DE LA FAUNA I FLORA</p>	<p>Investiguem sobre els principals animals i plantes del nostre entorn. Amb tota la informació obtinguda, elaborem un clauer.</p>	
<p>LA FAMÍLIA CONTA LA FAMÍLIA XAFA LA FAMÍLIA BALLA LA FAMÍLIA TASTA</p>	<p>Convidem a les famílies a compartir tallers amb l'alumnat, explicant aspectes bàsics de la nostra idiosincràsia (Tallers de cuina, lectures col·lectives, excursions en família, balls tradicionals, etc)</p>	
<p>HUI XAFEM...</p>	<p>Cada alumne investiga sobre les principals característiques d'un poble de la comarca. Posteriorment farà una exposició oral, a partir de la qual els companys i companyes ompliran una fitxa d'informació.</p>	
<p>UNA COMARCA DE SELFIE</p>	<p>Pengem un mapa gegant de la Marina Alta a l'aula. Quan visitem una localitat (en família o en amics!) ens fem una foto i la pengem al mapa.</p>	

